

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/44/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6721204661
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Ďurian
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6721204661.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Ďuriana a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Ľubomíra Šablu, ako členov senátu, vo veci starostlivosti o maloletú N. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v H., J. č. XXX/XX, zastúpenú Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, pracovisko Krupina, ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov matky J. N., rod. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v H., J. č. XXX/XX, zastúpenej Mgr. Gabrielou Novákovou, advokátkou so sídlom vo Veľkom Krtíši, A. H. Škultétyho č. 5, a otca I. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v H., J. S. XXXX/XX, zastúpeného JUDr. Rudolfom Fajbíkom, advokátom so sídlom v Banskej Štiavnici, Dobšinského č. 14, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, o odvolaniach matky a otca proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 15P/55/2021-193 zo dňa 02.06.2022, ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o uložení povinnosti otcovi platiť maloletej výživné v sume 200,- € mesačne (druhý výrok), vo výroku o zameškanom výživnom na maloletú za obdobie od 24.11.2021 do 30.06.2022 v sume 946,62 € (tretí výrok) a v závislom výroku o trovách konania (štvrtý výrok) potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 prvá veta prvá rubrika Civilného sporového poriadku; ďalej len „C.s.p.“ v spojení s § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku; ďalej len „C.m.p.“).

1.1 Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zveril maloletú N. N., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky, ktorá ju bude zastupovať a spravovať jej majetok (prvý výrok), otcovi maloletej uložil povinnosť platiť maloletej výživné v sume 200,- Eur mesačne počnúc dňom 24.11.2021 vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky (druhý výrok), zameškané výživné za obdobie od 24.11.2021 do 30.06.2022 v sume 946,62 Eur uložil otcovi splatiť spolu s bežným výživným v pravidelných mesačných splátkach v sume 30,- Eur mesačne pod stratou výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia (tretí výrok) a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (štvrtý výrok).

1.2 Návrhom podaným na súde prvej inštancie dňa 24.11.2021 žiadala matka upraviť výkon rodičovských práv a povinností k maloletej tak, že súd prvej inštancie zverí maloletú do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazhe k povinnosti platiť na jej výživu sumou 400,- Eur vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky počnúc dňom podania návrhu; súčasne žiadala nariadiť neodkladné opatrenie, ktorým súd prvej inštancie dočasne zverí maloletú do osobnej starostlivosti matky a otcovi uloží povinnosť prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 300,- Eur mesačne; návrh odôvodňovala tým, že starostlivosť o

maloletú zabezpečuje výlučne ona, pričom otec sa žiadnym spôsobom o dcéru nezaujíma a neprispieva na jej výživu; aj napriek sviatkom, Vianociam, narodeninám sa s maloletou nestretol a neposkytol jej žiadne darčeky alebo iné vecné plnenia; na návrh matky nariadil súd prvej inštancie počas konania neodkladné opatrenie, ktorým dočasne zveril maloletú do osobnej starostlivosti matky a otcovi uložil povinnosť platiť výživné na maloletú vo výške 100,- Eur; čo sa týka konania vo veci samej, otec s návrhom na zverenie maloletej do osobnej starostlivosti matky súhlasil; rovnako kolízny opatrovník pri šetrení nezistil žiadne nedostatky v starostlivosti o maloletú, a preto súd prvej inštancie maloletú zveril do starostlivosti matky s tým, že táto ju bude zastupovať a spravovať jej majetok; rozporným medzi rodičmi zostalo určenie mesačnej výšky výživného, keďže matka žiadala 400,- Eur a otec navrhoval 100,- Eur; súd prvej inštancie pri rozhodovaní o výške výživného vychádzal z odôvodnených potrieb maloletej, avšak automaticky neakceptoval všetky matkou uvádzané čiastky; súd prvej inštancie považoval za odôvodnené mesačné výdavky maloletej na stravu školy v sume 30,- Eur a na desiatu v sume 30,- Eur (nie v sume 50,- Eur); výdavok titulom vreckového vo výške 20,- Eur na mesiac súd prvej inštancie neakceptoval, nakoľko sa malo jednať o sumu 1,- Euro denne, ktorú dáva dcére, aby si kúpila v školskom automate sladkosť alebo niečo iné, avšak maloletá desiaty zabezpečené má; za odôvodnené mesačné výdavky ďalej súd prvej inštancie považoval školský klub 10,- Eur, ZRPŠ 1,50 Eur, stravu v domácnosti 200,- Eur (kde je zahrnutá aj občasná návšteva reštaurácie, pizzerie, príp. zakúpenie zmrzliny v rámci voľnočasových aktivít), ďalej výdavky na iné aktivity než návšteva pizzerie alebo zakúpenie zmrzliny vo výške 10,- Eur, drogéria 10,- Eur, oblečenie 20,- Eur, výdavky na bývanie 40,- Eur, ktoré otec nespochybnil a vitamíny v sume 10,- Eur; súd prvej inštancie zároveň každé zníženie výdavku požadovaného matkou odôvodnil; súhrnná suma výdavkov na maloletú tak predstavuje 361,50 Eur, t.j. cca 180,- Eur na každého rodiča zvlášť; súd prvej inštancie zobral do úvahy aj osobnú starostlivosť matky o maloletú, majetkové pomery (otec je vlastníkom niekoľkých nehnuteľností, z ktorých niektoré nadobudol už v čase, keď bol podaný návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností a v prípade niektorých nehnuteľností je výlučným vlastníkom a príjem otca ním deklarovaný vo výške cca 1 000,- Eur), sociálne, rodinné pomery otca maloletej, ako aj vek samotnej maloletej, ktorá má 8 rokov a je žiačkou 1. ročníka základnej školy a otcovi uložil platiť vyššiu čiastku výživného v sume 200,- Eur mesačne; výdavky spojené s nástupom do školy tvrdené matkou v sume 300,- Eur neboli zdokladované a súd prvej inštancie na ne neprihliadol; pri určovaní výživného zobral súd prvej inštancie do úvahy výdavky otca na maloletú dcéru I. a V. pochádzajúce z prvého manželstva a konštatoval, že aj napriek určenému výživnému v sume 100,- Eur sú v súčasnosti výdavky na 15 a 10 ročné deti podstatne vyššie; súd prvej inštancie neakceptoval výdavok otca vo výške 400,- Eur za prenájom bytu v H., nakoľko tento si prenajímal len z dôvodu spoločného spoluzitia s matkou maloletej, s ktorou tam už nežije a sám je aj výlučným vlastníkom X-izbového rodinného domu v H.; zameškané výživné za obdobie od 24.11.2021 (odo dňa podania návrhu ako požadovala matka) do 30.06.2022 v sume 946,62 Eur povolil súd prvej inštancie otcovi splácať v pravidelných mesačných splátkach po 30,- Eur spolu s bežným výživným s tým, že nezaplatením čo i len jednej splátky sa stane zročným celý dlh.

1.3 Súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na ustanovenia § 36 ods. 1, § 24 ods. 1, § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine; o trovách konania rozhodol podľa § 52 C.m.p.

2. Podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov účastníkov konania v odvolacom konaní (§ 393 ods. 2 prvá veta druhá rubrika C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 a 2 C.m.p.).

2.1 Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali prostredníctvom svojich právnych zástupcov samostatné odvolania obidvaja rodičia maloletej.

2.2 Otec podal včas odvolanie zo dňa 27.06.2022 (č.l. 204-205 spisu); rozsudok súdu prvej inštancie napadol v druhom a treťom výroku obsahovo z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) C.s.p.; podľa otca maloletej súd prvej inštancie niektoré skutkové zistenia nevyhodnotil správne, čo malo vplyv na posúdenie schopnosti otca platiť súdom prvej inštancie určené výživné v sume 200,- Eur mesačne a ovplyvnilo to aj výšku zameškaného výživného; pokiaľ bral súd prvej inštancie do úvahy majetkové pomery otca a to vlastníctvo nehnuteľností, otec poukázal na to, že prevažnú časť nehnuteľností vrátane rodinného domu získal darovacou zmluvou v roku 2004 s tým, že súčasne bolo zriadené aj vecné bremeno a to doživotné bezplatné bývanie v dome a užívanie všetkých nehnuteľností daryňou Z. G. bez obmedzenia; otcovi maloletej patrí tzv. holé vlastníctvo, ale nemá právo užívať nehnuteľnosti, lebo toto právo má oprávnená z vecného bremena; kúpu pozemkov počas trvania predmetného konania financovala oprávnená z vecného bremena Z. G., nakoľko ide o pozemky susediace s tými, ktoré užíva

na základe vecného bremena; pri hodnotení majetkových pomerov na strane matky súd prvej inštancie opomenul v odôvodnení rozsudku uviesť, že na LV č. XXX je okrem pozemkov aj rodinný dom, ktorý vlastní matka maloletej v polovici a teda má spoluvlastnícky podiel na dvoch rodinných domoch, z ktorých ani jeden nie je zaťažený žiadnou ťarchou a môže ich reálne užívať v rozsahu svojho podielu na rozdiel od otca maloletej, ktorý síce vlastní jeden dom v celosti, ale ten je zaťažený vecným bremenom; súd prvej inštancie nezobral do úvahy ani to, že nájomná zmluva na dobu určitú bola uzavretá ešte počas spolužitia rodičov maloletej a tento zmluvný záväzok musí otec maloletej plniť; okrem toho súd prvej inštancie neuviedol, či vôbec a aké náklady na bývanie otcovi maloletej uznal a tieto by dosiahli nepochybne aspoň 200,- Eur mesačne; pokiaľ ide o ďalšie dve vyživovacie povinnosti otca maloletej, súd prvej inštancie ich síce spomína, však neuvádza v akej výške na ne prihliadol; nebolo preukázané, že by príjmy otca boli vyššie ako 1.000,- Eur mesačne, čo je viac ako priemerná čistá mesačná mzda, a preto nemožno otca maloletej podozrievať z účelovosti alebo prehánania; v súčasnosti potreby maloletej môžu dosahovať maximálne sumu 360,- Eur mesačne, od tejto sumy by mali byť odrátané prídavky na dieťa vyplácané štátom, ktoré poberá matka maloletej a kompenzujú jej osobnú starostlivosť a zvyšok by sa mal deliť medzi oboch rodičov, ktorých vyživovacia povinnosť je rovnaká; otec by sa mal teda podieľať na výživnom sumou cca 165,- Eur mesačne; pri mesačnom príjme 1.000,- Eur vychádza otcovi výživné na tri deti spolu 600,- Eur a zostane mu len 400,- Eur na uspokojenie jeho nevyhnutných mesačných potrieb, ktoré nie sú o nič menšie, ako potreby maloletej N.; vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil a určil výživné v sume 165,- Eur mesačne a zameškané výživné povolil splatiť v splátkach po 20,- Eur mesačne splatných spolu s bežným výživným.

2.3 Matka podala včas odvolanie zo dňa 08.07.2022 (č.l. 228-229 spisu); rozsudok súdu prvej inštancie napadla vo výroku o výživnom (druhý výrok) a vo výroku o zameškanom výživnom (tretí výrok); uplatnila odvolacie dôvody podľa § 62 ods. 1 C.m.p. a podľa § 365 ods. 1 písm. d), f), g) a h)/ C.s.p.; matka nesúhlasila s tým, že súd prvej inštancie znížil ňou uvádzané mesačné náklady vo výške 535,- Eur mesačne na sumu 361,50 Eur; súd prvej inštancie akceptoval výdavky na desiatu iba vo výške 30,- Eur mesačne (namiesto sumy 50,- Eur uvádzanou matkou), k čomu matka argumentovala, že pri súčasnej cene potravín je nemožné pre dieťa zaobstarať desiatu vo výške 1,50 Eur tak, aby bola pestrá, výživná a zdraviu prospešná; pokiaľ súd prvej inštancie neakceptoval ako výdavok vreckové vo výške 20,- Eur mesačne, matka uvádza, že maloletej prispieva vreckovým, aby naučila maloletú hospodáriť, preto je tento výdavok legitímny; matka namietala aj to, že súd prvej inštancie neakceptoval výdavky na voľnočasové aktivity vo výške 30,- Eur mesačne, ktoré sú však podstatne vyššie; len samotné vstupné do zariadení pre deti stojí viac ako 10,- Eur, pričom sa za každú atrakciu platí zvlášť; otec nemá s maloletou žiaden styk, a teda všetky aktivity počas letných a zimných prázdnin, sviatkov, ako aj dovolenky a rôzne ďalšie aktivity v priemere 50,- Eur mesačne hradí matka; matka kupuje maloletej darčeky na narodeniny, meniny, Vianoce, keďže otec jej nikdy nič nekúpil; priemerný styk druhého rodiča s dieťaťom v prípade ak ide o paritu trvá cca 1/3 roka, a nakoľko otec žiadne výdavky na maloletú nemá, reálne usporí 1/3 celoročných výdavkov; súd prvej inštancie znížil aj výdavky na drogériu, oblečenie a obuv, pričom cena kvalitnej obuvi sa pohybuje v rozmedzí 50,- Eur, pričom výdavky na ošatenie sú nad tento rámec a tieto položky sú aj reálne vyššie ako ich uviedla matka; výdavky na doplnky výživy vo výške 20,- Eur mesačne súd prvej inštancie rovnako znížil, no vitamíny pre deti sú omnoho drahšie ako pre dospelých; súd prvej inštancie na základe vlastného uváženia dospel k výške oprávnených výdavkov 361,50 Eur a výšku výživného určil na sumu 200,- Eur mesačne, ktorý výpočet nepovažuje matka za spravodlivý, nakoľko tento spôsob výpočtu sa používa v prípade realizácie styku dieťaťa s druhým rodičom, ktorému vznikajú výdavky na dieťa; otec uhrádza nájomné za prenajatý byt vo výške 400,- Eur mesačne napriek tomu, že je vlastníkom nehnuteľnosti, jazdí motorovým vozidlom BMW a je vlastníkom viacerých nehnuteľností vzhľadom na čo má matka za to, že je schopný uhrádzať plnú výšku nákladov na maloletú; čo sa týka zameškaného výživného, ktoré povolil súd prvej inštancie otcovi splácať po 30,- Eur mesačne, takýto postup považuje matka za nespravodlivý, nakoľko otec dobrovoľne neprispieval na maloletú žiadnym výživným a začal ho uhrádzať v nevyhnutnej miere až na základe neodkladného opatrenia, z čoho je evidentné, že otec tieto finančné prostriedky usporil a môže ich matke jednorazovo vyplatiť; s poukazom na vyššie uvedené matka navrhla, aby odvolací súd zmenil druhý a tretí výrok rozsudku súdu prvej inštancie a zaviazal otca na povinnosť úhrady výživného vo výške 400,- Eur mesačne a na úhradu zameškaného výživného jednorazovo v lehote 5 dní od právoplatnosti rozsudku, prípadne vec zrušil a vrátil súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

2.4 Kolízny opatrovník vo vyjadrení zo dňa 15.08.2022 (č.l. 239 spisu) uviedol, že sa v plnom rozsahu pridrižiava písomných a ústnych vyjadrení v predmetnej právnej veci a odporučil odvolaciemu súdu, aby

rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil; súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal objasnením skutkového stavu veci a vykonal náležité dokazovanie s dôrazom na najlepší záujem maloletého dieťaťa tak ako to vyžaduje Zákon o rodine, pričom neopomenul zhodnotiť reálne možnosti a schopnosti oboch rodičov.

2.5 Otec vo vyjadrení zo dňa 17.08.2022 (č.l. 243 spisu) k odvolaniu matky a vyjadreniu kolízneho opatrovníka uviedol, že vyjadrenie kolízneho opatrovníka neobsahuje žiadne nové skutočnosti; čo sa týka vyjadrenia matky, jej argumentáciu považuje za nedôvodnú; otec popiera tvrdenie matky, že styk otca s maloletou sa nere realizoval výlučne z vôle otca, keďže si to želala práve matka maloletej; pokiaľ matka popiera, že otec poslal maloletej darčeky po svojej matke, tieto skutočnosti sú sporné, ale otec netrval na dokazovaní v tomto smere; pokiaľ ide o nájomné za byt platené otcom maloletej, v odvolaní je táto skutočnosť objasnená; matka sa stále snaží navodiť dojem, že otec žije v luxuse a poukazuje na jeho nehnuteľnosti a auto, ktoré užíva; auto mu však nepatrí a neužíva ho sám, lebo patrí rodinnému podniku, v ktorom otec pracuje so svojimi príbuznými; užívajú ho aj oni, každý podľa potreby a dohody; aj vlastníctvo nehnuteľností otec objasnil v odvolaní; ide o tzv. holé vlastníctvo, z ktorého otec reálny úžitok viac menej nemá, keďže vzhľadom na vecné bremeno ich nemôže neobmedzene užívať, prenajať a ani predať; otec tam má vytvorený priestor, ktorý využíva na styk s deťmi pochádzajúcimi z manželstva; na jeho schopnosť platiť výživné však vlastníctvo týchto nehnuteľností fakticky nemá žiadny vplyv; matka pritom nič neuvádza o svojich nehnuteľnostiach, ktoré takisto vlastní; čo sa týka zameškaného výživného otec popiera tvrdenie, že nejaké peniaze usporil, nakoľko vzhľadom na svoj príjem a ostatné výdavky nemá priestor na tvorbu úspor.

2.6 Matka vo vyjadrení zo dňa 30.08.2022 (č.l. 257 spisu) k odvolaniu otca uviedla, že pokiaľ otec tvrdí, že rodinný dom v jeho vlastníctve je zaťažovaný ťarchou, tak táto skutočnosť nie je dôvodom na to, aby si otec musel prenajať ďalší byt, nakoľko oprávnenou z vecného bremena je jeho matka a okrem toho sa jedná o rozsiahlu viacizbovú nehnuteľnosť; je evidentné, že otec pracuje aj v spoločnosti jeho matky, z čoho mu plynú peňažné ako aj nepeňažné plnenia napr. užívanie motorového vozidla zn. BMW; mesačný príjem otca nie je vo výške uznaných 1.100,- Eur, ale je minimálne 2,5 až 3 násobný; matka v čase spolužitia evidovala jeho podnikateľské aktivity, z ktorých plynuli také príjmy, že mohli žiť luxusným životom, chodiť mesačne na víkendové pobyty, exotické dovolenky, do reštaurácií a aj maloletá N. mala zabezpečený nadštandard; čo sa týka výdavkov na dve maloleté deti z rozvedeného manželstva, s týmito má otec bežný styk, stará sa o ne a prispieva im aj nad rámec výživného; o maloletú N. pritom nejavi žiaden záujem, nikdy jej nič nekúpi, nemá s ňou žiaden styk a ani ho nezaujíma; kým na maloleté deti z manželstva vynakladá otec finančné prostriedky, na maloletú musí vynakladať všetky finančné prostriedky výlučne matka, ktorá jej zabezpečuje starostlivosť počas 365 dní v roku 24 hodín denne vzhľadom na čo je nutné, aby súd nerozdelil oprávnené výdavky na maloletú medzi rodičov rovnakým dielom; otec do dnešného dňa nerešpektuje vykonateľný rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku výživného a uhrádza len výživné nariadené neodkladným opatrením; od posledného pojednávania sa matke narodilo ďalšie maloleté dieťa a jej výdavky sa oproti výdavkom v čase rozhodovania súdu prvej inštancie podstatne zvýšili.

2.7 Matka vo vyjadrení zo dňa 20.09.2022 (č.l. 268 spisu) k vyjadreniu otca k odvolaniu matky uviedla, že v rámci dokazovania bolo jednoznačne preukázané, že otec maloletej N. neprispieval na jej výživu a matka bola tá, ktorá bola nútená zabezpečiť v plnej miere výživu maloletej; pokiaľ maloletá dostala darčeky, tak tieto boli výlučne zo strany matky otca maloletej; k vyjadreniu otca, že matka sa snaží navodiť, že otec žije v luxuse matka uviedla, že o týchto pomeroch otca vie a v čase ich spolužitia si tento luxus užívali spoločne; na úhrade nákladov maloletej sa nemalou mierou podieľa aj súčasný partner matky, ktorý napriek tomu, že maloletá nie je jeho dcérou, vynakladá úsilie zabezpečiť ju tak, aby netrpela núdzou; výživné vo výške 400,- Eur mesačne predstavuje za súčasného stavu len pokrytie základných potrieb maloletej, pričom výdavky na maloletú sú podstatne vyššie; je potrebné si uvedomiť, že aj v prípade štandardného styku trávi druhý rodič s dieťaťom 1/3 času z roka, pričom je s dieťaťom počas víkendov a v čase najvyšších výdavkov počas letných prázdnin ako aj počas Vianoc; maloletá od otca nedostala od rozchodu rodičov žiaden darček na narodeniny, na meniny a ani na Vianoce; svojim konaním ju otec maloletej ochudobňuje nielen finančne, ale hlavne citovo, nakoľko maloletá túži byť s otcom a jeho odmietavý postoj voči nej pomerne ťažko znáša.

3. Dôkazy vykonané v odvolacom konaní a ich vyhodnotenie (§ 393 ods. 2 prvá veta tretia rubrika C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p.).

3.1 V prejednávanej veci nevykonala odvolací súd v odvolacom konaní žiadne dôkazy a pri rozhodovaní bol viazaný skutočným stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.).

4. Zistený skutkový stav a právne posúdenie veci s prípadným odkazom na ustálenú rozhodovaciu prax (§ 393 ods. 2 prvá veta štvrtá rubrika C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p.).

4.1 Krajský súd, funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaniach matky a otca maloletej podľa § 34 C.s.p. preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. po zohľadnení, že podľa § 65 C.m.p. nie je viazaný rozsahom odvolaní a podľa § 66 C.m.p. nie je viazaný odvolacími dôvodmi a rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o určení výživného (druhý výrok), vo výroku o zameškanom výživnom (tretí výrok) a v závislom výroku o trovách konania (štvrtý výrok) podľa § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p. ako vecne správny potvrdil.

4.2 Podľa § 387 ods. 1 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

4.3 Podľa § 387 ods. 2 C.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

4.4 Odvolania matky a otca nie sú dôvodné. Pre rozhodnutie odvolacieho súdu o podaných odvolaniach bol postačujúci skutkový (skutočný) stav veci, ako ho zistil súd prvej inštancie, z ktorého pri rozhodovaní vychádzal aj odvolací súd (§ 383 C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p.). Pre rozhodnutie odvolacieho súdu o podanom odvolaní tak nebolo potrebné opakovať ani dopĺňať dokazovanie (§ 384 C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p.). Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky matky aj otca ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie a udáva, že sa v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, osvojuje si dôvody napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a v zmysle § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. na tieto v celom rozsahu poukazuje. Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil. Odvolací súd nezistil dôvody na odlišné rozhodnutie vo veci a stotožňuje sa so záverom súdu prvej inštancie, že v prejednávanej veci sú splnené zákonné podmienky pre určenie výživného na maloletú zo strany otca v takej výške, ako rozhodol súd prvej inštancie, a od neho závislého zameškaného výživného. Odvolacie námietky otca, matky ani ostatný obsah spisu neboli podkladom pre privodenie zmeny napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, nakoľko ani v odvolacom konaní neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. Odvolací súd nezistil ani žiadne vady konania pred súdom prvej inštancie, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 67 C.m.p.).

4.5 Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť; výživou dieťaťa sa rozumie uspokojovanie všetkých životných potrieb pre jeho všestranný telesný a duševný vývoj, teda nielen zabezpečovanie odôvodnených hmotných potrieb dieťaťa (napr. jedlo, oblečenie, obuv), ale aj potrieb, ktoré sú dôležité pre jeho výchovu a všestranný vývoj (napr. vzdelávanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby a podobne); konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane oprávneného, jednak na strane povinného a určuje sa individuálne v každom jednotlivom prípade; podľa súdnej praxe „určenie výšky výživného je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach, pretože kritériá na určenie rozsahu vyživovacej povinnosti (napr. schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného, ako aj odôvodnené potreby dieťaťa a ďalšie) sú rozdielne v každej veci a odlišujú sa od prípadu k prípadu, preto každé jedno rozhodnutie o výživnom na dieťa (aj plnoleté) je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady“ (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/148/2019 zo dňa 25.09.2019); pri určení konkrétneho rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na odôvodnené potreby oprávneného (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine) ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery obidvoch rodičov (§ 62 ods. 2 prvá veta Zákona

o rodine); vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich primárnou povinnosťou a z tohto dôvodu má výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy jeho výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ods. 5 Zákona o rodine); pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada aj na to, ktorý z rodičov sa o dieťa osobne stará a uspokojuje jeho potrebu bývania; základnou podmienkou správneho určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu je vyhodnotenie nákladov na dieťa, ktoré predstavujú všetky náklady potrebné na uspokojenie jeho potrieb; musí sa urobiť reálne tak, aby vystihovalo potreby dieťaťa ku dňu vyhlásenia rozsudku (§ 217 ods. 1 C.s.p.); výška mesačných nákladov na dieťa má predstavovať vyčíslenie všetkých pravidelných aj nepravidelných platieb na dieťa, aby bola jednoznačne určiteľná.

4.6 Podľa zisteného skutočného stavu veci pochádza maloletá z partnerského vzťahu otca a matky, pričom v predmetnom konaní sa upravuje výkon rodičovských práv a povinností k maloletej; rodičia maloletej nežijú v spoločnej domácnosti, pričom maloletá žije v domácnosti s matkou, ktorá sa o ňu osobne stará; súd prvej inštancie zveril maloletú do osobnej starostlivosti matky, preto správne rozhodoval o vyživovacej povinnosti k maloletej zo strany otca; vyživovacia povinnosť rodičov k maloletej stále trvá; maloletá navštevuje prvý stupeň základnej školy a vzhľadom na svoj vek (8 rokov) nie je schopná sama sa živiť; matka býva s maloletou v šesťizbovom rodinnom dome v H., ktorý je v jej podielovom spoluvlastníctve v X/X; okrem toho je ešte podielovou spoluvlastníčkou v X/X nehnuteľností vedených na LV č. XXX pre k.ú. H. a to rodinného domu a pozemku; matka bola od 01.01.2021 vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie a následne predložila súdu prvej inštancie zmluvu o dobrovoľníckej činnosti (od 01.08.2021 na neurčito) s odmenou 64,- Eur za každý deň riadneho výkonu dobrovoľníckej činnosti; v odvolacom konaní matka poukázala na to, že jej okrem maloletej N. pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť; otec maloletej podľa daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2019 dosiahol príjmy zo živnosti 6.050,- Eur, výdavky 4.428,42 Eur; za rok 2020 dosiahol príjmy zo živnosti 6.000,- Eur, výdavky 4.446,76 Eur; z vyjadrenia otca na pojednávaní vyplynulo, že tento zarobí mesačne cca 1.000,- Eur; v čase rozhodovania súdu prvej inštancie mal otec vo vlastníctve viacero nehnuteľností v k.ú. H. (na LV č. XXXX, č. XXXX, č. XXXX, č. XXXX a č. XXXX) vo výlučnom aj podielovom vlastníctve (v súčasnosti, ako je z verejne prístupného portálu katastra nehnuteľností zrejme, je ich opätovnou vlastníčkou na základe zmluvy o vrátení daru zo dňa 25.10.2022 matka otca maloletej); vo vlastníctve má otec motorové vozidlo značky U. C4 K. a užíva aj vozidlo značky G.; okrem maloletej má otec ešte dve ďalšie vyživovacie povinnosti k maloletým dcéram I. a V., ktoré sú od maloletej N. vekovo staršie; odvolací súd poukazuje na to, že pri určovaní výživného súd berie zreteľ na odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, ako aj na zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov, pri zachovaní práva dieťaťa podieľať sa na životnej úrovni rodičov; v súvislosti s odôvodnenými potrebami maloletej odvolací súd konštatuje, že nie každý výdavok na maloleté dieťa sa automaticky považuje za dôvodne vynaložený; odôvodnené potreby, ktoré súd zohľadňuje pri určovaní výživného, sú rôzne podľa okolností konkrétneho prípadu; odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, podľa ktorého bolo potrebné za súhrnné mesačné výdavky maloletej považovať sumu približne 361,50 Eur, v ktorej sú zhrnuté: strava v škole 30,- Eur, desiata 30,- Eur, školský klub 10,- Eur, ZRPŠ 1,50 Eur, strava v domácnosti 200,- Eur, voľnočasové aktivity 10,- Eur, hygiena 10,- Eur, oblečenie 20,- Eur, nákup vitamínov 10,- Eur a bývanie 40,- Eur; časť z uvedených výdavkov je krytá prídavkom na dieťa (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/88/2017 zo dňa 19.03.2018), ktorý poberá matka maloletej (v čase rozhodovania súdu prvej inštancie vo výške 25,88 Eur mesačne) a dokopy tak odôvodnené výdavky na maloletú predstavujú sumu približne 335,62 Eur; otec v odvolaní vyššie uvedené výdavky maloletej ustálené súdom prvej inštancie nerozporoval; poukazoval len na svoju majetkovú situáciu ohľadom vlastníctva nehnuteľností a svoje mesačné výdavky; súd prvej inštancie v tomto smere správne nezohľadňoval výdavok otca na prenájom bytu v H. v sume 400,- Eur mesačne a to vzhľadom na jeho vlastníctvo rodinného domu v tom istom meste, v ktorého užívacom práve otca neobmedzuje skutočnosť, že tam má jeho vlastná matka zriadené vecné bremeno doživotného bývania; prevod vlastníctva nehnuteľností späť na svoju matku počas odvolacieho konania, po tom čo súd prvej inštancie svoje odôvodnenie rozsudku okrem iného postavil aj na majetkovej situácii otca v rozsahu týchto nehnuteľností, považuje odvolací súd za účelové a k tomuto pri rozhodovaní neprihliadal (otec dôvod prevodu v odvolacom konaní ani žiadnym relevantným spôsobom nevysvetlil); pokiaľ otec namietal, že musí platiť nájom bytu, ktorý zabezpečoval pre seba a matku maloletej, odvolací súd uvádza, že táto námietka nie je dôvodná, pretože otec ako nájomca, pokiaľ bol tento prenájom zabezpečený pre potreby navrhovateľky a jeho, mohol od času rozvratu ich vzťahu (Vianoce 2018), čo sú takmer štyri roky, ukončiť nájom bytu do úvahy pripadajúcim zákonným spôsobom; čo sa týka výdavkov otca, ide o výživné na dve maloleté deti z manželstva na každú po 100,- Eur v zmysle súdneho

rozhodnutia (hoci otec v odvolaní poukazuje na sumu 600,- Eur na tri deti, t.j. 200,- Eur na každú), výdavky s bývaním vo výške 200,- Eur ako uviedol v odvolaní a v tomto spore rozhodované výživné na maloletú N. (200,- Eur), žiadne ďalšie výdavky otec v konaní neuviedol; otcovi tak aj po odrátaní uvedených výdavkov zostane na výživu suma 400,- Eur a v prípade zohľadnenia sumy 200,- Eur navyše nad rámec súdneho rozhodnutia na dve maloleté z manželstva otca to bude suma 200,- Eur, čo považuje odvolací súd vzhľadom na to, že vyživovacia povinnosť rodičov je ich primárnou povinnosťou a má prednosť pred inými výdavkami rodičov za dostačujúce; pokiaľ matka v odvolaní namietala, že súd prvej inštancie výdavky na maloletú nezohľadnil v matkou požadovanom rozsahu, odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie každé zníženie, resp. neakceptovanie výdavku maloletej riadne zdôvodnil, s ktorým odôvodnením sa odvolací súd plne stotožňuje; pokiaľ matka v odvolaní konkrétne namieta, že súd prvej inštancie nezohľadnil výdavok na desiatu v rozsahu 50,- Eur, ale akceptoval ho len v rozsahu 30,- Eur, odvolací súd poukazuje na to, že spolu sú náklady na stravu maloletej v sume 260,- Eur (obedy + desiaty + strava v domácnosti), ktorá suma na 8-ročnú maloletú je podľa názoru odvolacieho súdu viac ako dostačujúca; čo sa týka vreckového na prípadné sladkosti maloletej, toto nepovažuje odvolací súd za odôvodnený výdavok, keďže maloletá má zabezpečenú celodennú stravu; čo sa týka vitamínových doplnkov, z konania nevyplývajú zvýšené výdavky matky na zdravotný stav maloletej, pričom matka na pojednávaní uviedla, že v tejto sume majú byť zahrnuté detské vitamíny - Marťankovia (popríklad iné vitamíny), ktoré sa však dajú v lekárni zakúpiť aj do sumy 10,- Eur; aj čo sa týka voľnočasových aktivít, je suma 10,- Eur mesačne podľa názoru odvolacieho súdu s poukazom na pomery účastníkov konania primeraná, keď odvolací súd vzhľadom na argumentáciu matky v odvolaní uvádza, že s dieťaťom sa dajú absolvovať aj bezplatné voľnočasové aktivity, prípadne tieto s platenými kombinovať; rovnako výdavky matky na oblečenie a obuv maloletej nie sú každomesačnou záležitosťou; odvolací súd vzhľadom na uvedené konštatuje, že nie každý výdavok, ktorý sa rozhodne matka na maloletú vynakladať možno považovať za odôvodnený; je potrebné brať do úvahy aj tú skutočnosť, že otec má okrem maloletej ďalšie dve vyživovacie povinnosti k dcéram vo veku 10 a 15 rokov, na ktoré síce platí výživné v zmysle súdneho rozhodnutia na každú (iba) vo výške 100,- Eur, avšak aj vzhľadom na výdavky maloletej v tomto konaní, ktorá je od nich vekovo mladšia, možno konštatovať, že tieto môžu byť reálne vyššie, a že otec skutočne na každú vynakladá aj sumu nad rámec stanoveného výživného (ako poukazoval v odvolaní); s poukazom na vyššie uvedené považuje odvolací súd stanovené výživné v sume 200,- Eur mesačne na maloletú za zodpovedajúce súčasným odôvodneným potrebám maloletej, ktoré je zároveň primerané schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom otca maloletej; na záver vzhľadom na odvolaciu argumentáciu matky ohľadom potreby vyššieho podielania sa zo strany otca na výživnom na maloletú odvolací súd uvádza, že s poukazom na určenú výšku výživného (200,- Eur) je zrejmé, že sa bude na výdavkoch maloletej (335,62 Eur) vo väčšej miere podieľať otec, ktorý maloletej osobnú starostlivosť nezabezpečuje; na základe uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o určení výživného potvrdil.

4.7 Odvolací súd sa stotožnil aj s napadnutým výrokom rozsudku súdu prvej inštancie o zameškanom výživnom za obdobie od 24.11.2021 do 30.06.2022, v ktorom súd prvej inštancie dospel k správne výpočtu zameškaného výživného na maloletú v sume 946,22 Eur; pokiaľ matka žiadala zaplatiť zameškané výživné jednorazovo, odvolací súd uvádza, že ide o vyššiu čiastku dosahujúcu takmer mesačný príjem otca maloletej, ktorý ma okrem maloletej ešte ďalšie dve vyživovacie povinnosti, ako aj svoje vlastné výdavky, a preto jeho zaviazanie na jednorazovú výplatu takejto vysokej sumy nepovažuje odvolací súd za vhodné a naopak stotožňuje sa so záverom súdu prvej inštancie, ktorý zameškané výživné uložil otcovi splácať v splátkach po 30,- Eur mesačne.

5. Podstatné vyjadrenia účastníkov konania prednesené v konaní na súde prvej inštancie, s ktorými sa v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal súd prvej inštancie (§ 393 ods. 2 prvá veta piata rubrika C.s.p. v spojení s § 387 ods. 3 prvá veta C.s.p. a § 2 ods. 1 a 2 C.m.p.).

5.1 V prejednávanej veci odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie ani v obsahu spisu neidentifikoval žiadne podstatné vyjadrenia účastníkov, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal.

6. Podstatné tvrdenia účastníkov konania uvedené v odvolaní (§ 393 ods. 2 prvá veta piata rubrika C.s.p. v spojení s § 387 ods. 3 druhá veta C.s.p. a § 2 ods. 1 a 2 C.m.p.).

6.1 Matka podané odvolanie odôvodnila tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci; otec podané odvolanie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci; nakoľko súd prvej inštancie dospel k záveru o určení výživného na maloletú a od neho závislého zameškaného výživného na základe riadne vykonaného dokazovania a zisteného skutočného stavu veci, ktorý súčasne správne právne posúdil, pričom inú vadu konania, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci odvolací súd nezistil a matka nešpecifikovala ani ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré nemali byť uplatnené, nepovažoval odvolací súd odvolacie námietky matky ani otca vo vzťahu k druhému a tretiemu výroku za dôvodné (body 4.4 až 4.7 odôvodnenia).

7. Na základe uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o určení výživného (druhý výrok), vo výroku o zameškanom výživnom (tretí výrok) a v závislom výroku o trovách konania pred súdom prvej inštancie (štvrtý výrok), ktorý bol tiež vecne správny a v súlade so zákonom (§ 52 C.m.p.), ako vecne správny potvrdil.

8. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p., podľa ktorého ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie v spojení s § 52 C.m.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak; podľa § 57 C.m.p., o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh; podľa § 58 C.m.p., o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí; nakoľko v prejednávanej veci nejde o konanie podľa § 53 C.m.p. a odvolací súd nezistil okolnosti pre priznanie náhrady trov odvolacieho konania (§ 55 C.m.p.), o trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

9. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania podľa § 127 ods. 1 C.s.p. (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C. s. p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 C.s.p. a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (§ 38 ods. 2 Exekučného poriadku). V prípade rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu alebo rozhodnutia o návrat maloletého dieťaťa do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní (§ 370 ods. 1 a 2 C.m.p.), ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže

oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 C.m.p.); súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.); výkon dobrovoľne nesplnenej povinnosti uloženej neodkladným opatrením nariadi súd vždy aj bez návrhu (§ 376 ods. 3 C.m.p.); ak po nariadení výkonu rozhodnutia povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- € (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.).